

Ak sú zabavené predmety príslušenstvom nehnuteľnosti, je samostatná mobilárna exekúcia na ne nepripustná, a žalovaná strana má možnosť, aby dosiahla ich speňaženia poradiť reálnej exekúcie, o akú však v tomto spore nejde.

Ustanovenia §§ 12 a 14 zák. čl. 179/24 Sb. z. a n. sa na predmet sporu nevzťahujú, lebo nejde v ňom ani o dlhy kontrahované pred účinnosťou citovaného zákona ani o otázku vyrovnania nárokov medzi majetkom allódnym a fideikomisným.

Z týchto dôvodov bolo dovolacej žiadosti vo veci samej vyhovené, rozsudok odvolacieho súdu zmenený a obnovený rozsudok súdu prvého.

Čís. 14944.

Vyplatenie peňazí spoluakceptantom majiteľovi zmenky so súčasnou úmluvou, že majiteľ zmenky sám neskoršie určí, kedy, na ktorú zmenku a akou sumu sa vyplatené mu peniaze započítajú, nepôsobí zaplatenie zmenky a oslobodenie spoluakceptantov od ich zmenkového záväzku.

(Rozh. z 11. februára 1936, Rv IV 519/35.)

Žalobkyňa poskytovala Úvernému družstvu v K. eskontný úver a úver na bežný účet, na krytie ktorého dali I. žalovaný Herman R., II. žalovaný Melichar K., III. žalovaný Hugo S., IV. žalovaný Dr. Julius G. a Dr. Zigmund K. žalobkyni krycie zmenky v hodnote 150.000 Kč. V roku 1932 Úverné družstvo v K. dostalo sa do finančných ťažkostí a usnieslo sa na likvidácii. Žalobkyňa 12. októbra 1932 uzavrela dohodnutie so žalovanými a Sámuelom D. ako členmi správy, resp. likvidátormi Úverného družstva v K., podľa ktorého žalovaní uznali, že pohľadávka žalobkyne činí 282.780 Kč 70 h, na zaokrytie ktorej slúžia medzi iným krycie zmenky v hodnote 150.000 Kč, podpísané žalovanými a Dr. Zigmundom K. Toto zaokrytie bolo doplnené tak, že všetci žalovaní a Sámuel D. dali žalobkyni po zmenke v hodnote 30.000 Kč. Žalobkyňa žiadala na základe spoločných krycích zmeniek vydanie zmenkového platebného príkazu po výšku 98.750 Kč, proti ktorému podali všetci žalovaní námietky, lenže zotrvali na nich len žalovaní Hermann R. a Melichar K. Žalobkyňa za sporu snížila žalobný petit prv na 64.375 Kč preto, lebo v smysle dohodnutia z 12. októbra 1932 polovica zo súm, platených likvidátormi, mala byť započítaná na spoločné zmenky v hodnote 150.000 Kč a druhá polovica na 5 osobitných zmeniek po 30.000 Kč. Túto sumu žalobkyňa v dôsledku platenia za sporu snížila na 41.106 Kč. Proti žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia tejto sumy na žalovaných Hermanovi R. a Melicharovi K., bránili sa títo, že žalobkyňa zo svojej pohľadávky neodpočítala 40.000 Kč, ktorú sumu zaplatili spoluakceptanti Hugo S. a Dr. Julius G. na sporné zmenky podľa dohodnutia z 12. septembra 1933 uzavreného žalobkyňou s týmito akceptantmi (Hugom S. a Dr. Juliom G.), na základe ktorého títo složili u žalobkyne v hotovosti 40.000 Kč s tým, že žalobkyňa sama môže kedy-

koľvek podľa svojej ľubovôle túto zaplatenú sumu na svoju pohľadávku zaúčtovať. Súd prvej stolice zmenkový platebný príkaz dotyčne žalovaných Hermana R. a Melichara K. pozbavil účinnosti a žalobu proti nim zamietol. O d v o l a c í s ú d zmenil rozsudok súdu prvej stolice a zmenkový platebný príkaz dotyčne žalovaných Hermana R. a Melichara K. ponechal v platnosti po výšku 39.699 Kč 65 h.

N a j v y š š í s ú d pripojovaciu žiadosť žalobkyne zamietol, dovolacej žiadosti I. a II. žalovaných čiastočne vyhovel a rozsudok odvolacieho súdu čiastočne tak zmenil, že zmenkový platebný príkaz dotyčne I. a II. žalovaných ponechal v platnosti len po výšku 31.891 Kč. D o d y:

I. a II. žalovaní vo svojich dovolaciach žiadostiach podrobne sa zaoberajú právnou povahou a právnymi účinkami smluvy zo dňa 12. septembra 1933. Vyvodzujú, že tak žalobkyňa ako aj odvolací súd mylne chápali právny význam tejto smluvy, ktorú nemožno pokladať ani za smluvu depozitnú, ani za smluvu zvláštného druhu o »složení čiastky s určením zaokrytia«, ďalej že nejde ani o »podmienečné platenie«, pretože o podmienke v pravom slova smysle nemôže byť reči, napokon že na základe gramatického výkladu použitého slova »erlegen« a na základe celého obsahu smluvy treba vyvodiť záver, že ide o plnenie zmenkovej zaviazanosti spoluakceptantmi, ktorí sumu 40.000 Kč platili na spornú zmenku a v dôsledku toho toto plnenie je aj v prospech dovolateľov. V tejto súvislosti napádali i skutkový stav, zistený odvolacím súdom, vytýkajúc, že tento súd obmedzil sa pri zistení skutkového stavu na to, že sa dovoľáva obsahu písomnej smluvy bez toho, že by zistil ostatné skutkové okolnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie právneho významu smluvy.

Najvyšší súd neuznal tieto sťažnosti za opodstatnené. Dovolatelia neprávom napádajú skutkové zistenie odvolacieho súdu z tejto príčiny. Skutkový stav je po tejto stránke úplný, pretože pravosť listiny o smluve zo dňa 12. septembra 1933 nebola sporná a už z obsahu listiny dajú sa vyvodiť skutkové a právne závery, rozhodné pre posúdenie otázok, sporných medzi stranami.

Pri riešení tohoto sporu treba vychádzať z toho, že žalobkyňa mala v dobe uzavrenia rečenej dohody tak proti dovolateľom, ako aj proti Drovi Juliovi G. a Hugovi S. viac zmenkových pohľadávok, okrem sporných zmeniek ďalšie zmenkové pohľadávky. I tieto ďalšie zmenkové pohľadávky vznikly síce na základe smluvy, uzavrenej 12., resp. 20. októbra 1932, mali však preča čiastočne odchylný právny základ, lebo boli dané na zaokrytie osobného obliga spoludlžníkov. Dohodou zo dňa 12. septembra 1933 bolo žalobkyňi priznané právo, aby sama rozhodla o tom, na ktorú pohľadávku, resp. v akom pomere chce uloženú sumu 40.000 Kč počítať, resp. rozdeliť na rôzne zaviazanosti Dra Julia G. a Hugo S. a aby toto rozhodnutie odsunula na pozdejšiu dobu. Súčasne prevzali teraz pomenovaní dlžníci novú zaviazanosť, t. j. povinnosť hradiť útraty tohoto sporu, a bolo určené, že tá suma bude slúžiť i na krytie tejto zaviazanosti. Žalobkyňa a spoludlžníci dovolateľov mali

právo takúto dohodu uzavrieť, táto nie je v rozpore s právnym pravidlom všeobecného práva alebo zmenkového práva, neporušuje právne pravidla o právnom pomere medzi veriteľom a solidárnymi spoludlžníkmi ani s hľadiska všeobecného práva, ani s hľadiska zmenkového práva a je preto v plnej miere právne účinná. Z právnej účinnosti dohody zo dňa 12. septembra 1933 však plynie, že složená suma 40.000 Kč dňom uzavrenia dohody ani čiastočne nemôže byť počítaná na vyrovnanie sporného zmenkového dlhu a tým i na splnenie zaviazanosti dovolateľov, pokiaľ v smysle dohody nebolo rozhodnuté o použití (účtovaní) složenej sumy. Podľa smerodajného skutkového stavu stalo sa toto rozhodnutie až 2. júla 1934 prejavom žalobkyne, učeným voči Drovi Juliovi G. a Hugovi S. Teprv týmto prejavom nastaly právne účinky platenia na pohľadávky v pomere určenom v tomto projave, pravdaže so spätnou účinnosťou odo dňa 12. septembra 1933.

Žalovaní v dovolacej žiadosti dovolávajú sa i pravidiel o započítaní platby v prípade viac pohľadávok a vyvodzujú, že čiastka 40.000 Kč mala byť počítaná na spornú pohľadávku preto, že táto sa má pokladať za takú, ktorá dlžníkov najviac zaťažuje, a že platením takto počítaným sprostil by sa väčší počet spoludlžníkov. Tieto právne vývody však zostaly bezúspešnými, lebo právne pravidlá, ktorých sa žalovaní po tejto stránke dovolávajú, majú právny ráz domnienky a môžu byť aplikované len vtedy, keď platiaci dlžníci sami neurčili, na ktorú pohľadávku má sa počítať učená platba. Tento prípad tu nie je daný, lebo platiaci dlžníci Dr. Julius G. a Hugo S. učinili po tejto stránke prejav vôle smluvou zo dňa 12. septembra 1933, keď žalobkyňu oprávnili, aby sama určila, na ktorú pohľadávku má byť čiastka 40.000 Kč účtovaná a aby vzťažný prejav odložila na pozdejšiu dobu.

Čís. 14945.

Předpisy § 2 vlád. nař. čís. 116/35 Sb. z. a n. nevztahují se na družstva, jež jsou svou podstatou jen družstva spotřebními. U takových družstev není přípustna změna stanov potud, že výrobky členů družstva mohou býti prodávány též nečlenům.

(Rozh. ze dne 12. února 1936, R I 1448/35.)

P r v ý s o u d nevzal na vedomí zmenu §§ 1 a 2 stanov »S« zapsaného společenstva s ručením obmezeným, pokud jimi byl rozšířen okruh činnosti družstva na více druhů závodů s tím, že výrobky družstva mohou býti prodávány i nečlenům, a uložil představenstvu, by příští valné hromadě navrhla změnu dosavadního § 2 stanov za účelem vyloučení roční výroby a zpracování. **R e k u r s n í s o u d** nevyhověl rekursu. **D ů v o d y:** Dle § 2 změněných stanov účel společenstva je širší. Dosud společenstvo obstarává potraviny, oděvy, domácí potřeby a zboží všeho druhu koupí, výrobou nebo zpracováním a prodáváním výhradně členům proti hotovému zaplacení, případně nanejvýše na měsíční splátky, a pod-